

TKN/KS/16/97

Bachelor of Commerce (B.Com.) Final Examination
INDIAN ECONOMICS
Compulsory Paper-V

Time—Three Hours]

[Maximum Marks—100

- N.B. :-** (1) All **FIVE** questions are compulsory.
(2) All questions carry equal marks.

1. (a) 'Agriculture has special importance in the economic development of India.' Justify.

OR

- (b) Discuss the need of Crop Insurance in India. Point out its difficulties. Suggest the measures to overcome them. 20

2. (a) Mention the importance of small scale and cottage industries. Point out the measures implemented by the government for their healthy growth.

OR

- (b) State the problems of private sector industries and suggest measures for their growth. 20

3. Answer in brief :

- Mention the measures of landless labour.
- State the causes of educated unemployment.
- Explain the importance of family welfare programmes in India.
- Point out the broad objectives of Ninth Five Year Plan.

OR

- State the objectives of National Bank for Agricultural and Rural Development (NABARD).
- Mention the causes of rural unemployment.
- Highlight the ill effects of population explosion on Indian economy.
- Point out the main features of Indian Population Policy.

5×4

4. Answer in brief :

- State the causes of Industrial Sickness.
- Point out the importance of export promotion schemes.
- Mention the advantages of foreign aid.
- Account for the ill effects of public debt on Indian economy.

OR

MXPC—49164

2

Contd.

(e) Mention the drawbacks of Indian Trade Union Movement.

(f) Bring out the highlights of India's import policy.

(g) How is public expenditure classified in India.

(h) Suggest measures to remove details of Indian Tax System. 5×4

5. Answer in brief :

- Mention the broad features of Indian Economy.
- Point out the difficulties of Agricultural Marketing.
- State agreement in favour of globalisation.
- Highlight the merits of import substitution programmes. 5×4

(मराठी माध्यम)

सूचना :- (1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.

(2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. (अ) 'भारताच्या आर्थिक विकासात कृषिचे विशेष महत्त्व आहे' सिद्ध करा.

किंवा

(ब) भारताच्या पिक विम्याच्या गरजेवर चर्चा करा. त्यातील अडचणी नमूद करा व त्या दूर करण्यासाठी उपाय सुचवा. 20

MXPC—49164

3

Contd.

2. (अ) लघु प्रमाण आणि कुटीर उद्योगांचे महत्व नमूद करा.
या उद्योगाच्या सुदृढ विकासासाठी सरकारने अंमलात आणलेले उपाय विशद करा.

किंवा

- (ब) खाजगी क्षेत्रातिल उद्योगांच्या समस्या सांगा. त्यांच्या जलद विकासासाठी उपाय सुचवा. 20

3. संक्षिप्त उत्तरे लिहा :-

- (अ) भूमिहीन श्रमिकांच्या समस्या नमूद करा.
(ब) सुशिक्षित बेरोजगारी कारणे सांगा.
(क) भारतात कुटूंब कल्याण कार्यक्रमाचे महत्व स्पष्ट करा.
(ड) नवव्या पंचवार्षिक योजनेची उद्दिष्टे दर्शवा.

किंवा

- (इ) राष्ट्रीय कृषी आणि ग्रामीण विकास अधिकोष (NABARD) उद्देश्य सांगा.
(फ) ग्रामीण बेरोजगारीची कारणे नमूद करा.
(ग) भारतीय अर्थव्यवस्थेवरील लोकसंख्या विस्फोटांचे दुष्परिणाम दर्शवा.
(ह) भारतीय लोकसंख्या घोरणाची मुख्य लक्षणे (features) विषद करा. 5×4

4. संक्षिप्त उत्तरे लिहा :-

- (अ) औद्योगिक आजारपणाची कारणे नमूद करा.
(ब) निर्यात संवर्धन योजनांचे महत्व स्पष्ट करा.
(क) विदेशी मदतीचे लाभ स्पष्ट करा.
(ड) भारतीय अर्थव्यवस्थेवर सार्वजनिक कर्जाचे होणारे दुष्परिणाम स्पष्ट करा.

किंवा

- (इ) भारतीय श्रम संघ आंदोलनाचे दोष सांगा.
(फ) भारतीय आयात घोरणाची प्रमुख वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
(ग) भारतात सार्वजनिक खर्चाचे वर्गीकरण कसे केले जाते ?
(ह) भारतीय करारोपण पद्धतीतील दोष दुर करण्यासाठी उपाय सुचवा. 5×4

5. संक्षिप्त उत्तरे लिहा :-

- (अ) भारतीय अर्थव्यवस्थेची ठळक वैशिष्ट्ये नमूद करा.
(ब) भारतातील शेतमालाच्या विपणनातील अडचणी स्पष्ट करा.
(क) जागतिकीकरणाच्या समर्थनार्थ मुद्दे लिहा.
(ड) आयात प्रतिस्थापन कार्यक्रमाचे प्रमुख गुण स्पष्ट करा. 5×4